

**Sprawozdanie
z realizacji Miejskiego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie w 2022 roku**

luty 2023

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 ustanowiony został uchwałą Nr XXIX/194/21 Rady Miasta Siemiatycze z dnia 25 czerwca 2021 roku. W/w program określa zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, sformułowane w oparciu o działania wyznaczone przez sporządzoną diagnozę lokalną i Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zadania w zakresie Programu są koordynowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach. W realizacji w/w Programu uczestniczą następujące instytucje:

1. Urząd Miasta Siemiatycze,
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemiatyczach,
3. Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach,
4. Prokuratura Rejonowa w Siemiatyczach,
5. Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim,
6. Poradnia Terapii Uzależnień w Siemiatyczach,
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach,
9. służba zdrowia,
10. organizacje pozarządowe,
11. placówki oświatowe.

Obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie spoczywa na Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Grupach Roboczych. Obsługę techniczną i merytoryczną Zespołu zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach. W/w Zespół został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Siemiatycze Nr 42/11 z dnia 08 marca 2011 roku na podstawie uchwały Nr III/15/10 Rady Miasta Siemiatycze z dnia 21.12.2010 roku w sprawie trybu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele podmiotów działających na rzecz pomocy osobom indywidualnym, grupom problemowym bądź środowisku w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie takich jak.: Komenda Powiatowa Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorska Służba Sądowa, SP ZOZ w Siemiatyczach, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe. Każdy z podmiotów wchodzących w skład Zespołu zobowiązany jest do działania w zakresie posiadanych kompetencji i uprawnień w oparciu o posiadane zasoby personalne i finansowe w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Celem głównym programu jest stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Realizacja Programu odbywa się poprzez działania profilaktyczne i edukacyjne, społeczne, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie skutecznej ochrony i pomocy, oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Poniższe sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o informacje poszczególnych podmiotów realizujących zadania z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 w roku 2022 zrealizowano następujące cele:

I. SEGMENT PROFILAKTYCZNY :

1. Działania edukacyjne:

- a) Szkoła Podstawowa Nr 3 przeprowadziła następujące działania z zakresu profilaktyki:
 - i. organizacja zajęć o następującej tematyce: rozwiązywanie konfliktów oraz rozpoznawanie i nazywanie stanów emocjonalnych kl. I-VIII; uzależnienia i zagrożenia młodego człowieka kl. IV-VIII; instytucje wspomagające rozwój i dobrostan młodzieży kl.VI-VIII; sposoby radzenia sobie ze stresem kl. I-VIII,
 - ii. zajęcia psychoedukacyjne dotyczące zachowań agresywnych; organizacja spotkań z funkcjonariuszami policji dotyczące odpowiedzialności prawnej w stosunku do osób stosujących agresję i przemoc,
 - iii. organizacja zajęć z terapeutą – Panem Wojciechem Powichrowskim z Punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego w Siemiatyczach dotyczące problemów młodzieży, przemocy rówieśniczej,
 - iv. organizacja spotkań z rodzicami dotyczącymi zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży,
- b) Szkoła Podstawowa Nr 1 zorganizowała:
 - i. spotkania z rodzicami, gdzie rozpowszechniono informację na temat współczesnych zagrożeń (cyberprzemoc, narkotyki, dopalacze), znaczenia więzi rodzinnych w prawidłowym funkcjonowaniu oraz rozwoju dzieci w grupie społecznej,
 - ii. 3 spotkania edukacyjne dla uczniów kl. I z funkcjonariuszami policji dotyczące zasad bezpiecznego poruszania się w przestrzeni miejskiej i poza nią, praktyczne ćwiczenia w terenie, przypomnienie i utrwalenie zasad ruchu drogowego,

- iii. 9 spotkań edukacyjnych z funkcjonariuszami policji na temat odpowiedzialnego korzystania z internetu i mediów społecznościowych, ukazanie niebezpieczeństw współczesnych uzależnień oraz odpowiedzialności prawnej nieletnich,
 - iv. 4 apele na temat przestrzegania zasad bezpieczeństwa obowiązujących w szkole,
 - v. 3 warsztaty z psychologiem na temat emocji i tolerancji,
 - vi. 15 warsztatów z pedagogiem szkolnym na temat zapobiegania przemocy rówieśniczej, uzależnień od mediów społecznościowych, telefonu,
 - vii. 3 spotkania z pedagogiem specjalnym poświęcone zapobieganiu przemocy rówieśniczej, akceptacji i tolerancji.
- c) Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom prowadził cykliczne zajęcia w szkołach dotyczące propagowania skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy, form i rodzajów przemocy (przemoc fizyczna, psychiczna, cyberprzemoc). Podczas wszystkich spotkań odbywała się dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków. Dużo uwagi poświęcono nowym formom przemocy realizowanej przy użyciu komputera (Internetu) i telefonów komórkowych - uczniowie uzyskiwali informacje nt. sposobów radzenia sobie z cyberprzemocą. Podczas zajęć były propagowane ogólnopolskie stowarzyszenia pomagające w walce z cyberprzemocą- Młodzieżowy Telefon Zaufania oraz portale internetowe helpline.org.pl. Zajęcia propagowały ponadto ograniczanie oglądania przemocy w telewizji czy też w grach komputerowych. Odbyły się:
- i. 2 spotkania edukacyjne z młodzieżą, w których uczestniczyło łącznie 48 uczniów, które dotyczyły mechanizmów popadania w uzależniania od alkoholu, a także narkotyków, uzależnień behawioralnych tj. od telefonów komórkowych, gier, hazardu, internetu;
 - ii. 2 spotkania edukacyjne dotyczące przeciwdziałania zagrożeniom w sieci i zasadom bezpiecznego korzystania z komputera i telefonu dla uczestników kolonii letnich oraz ferii zimowych organizowanych przez Siemiatycki Ośrodek Kultury - ok. 50 osób.
- d) Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach przeprowadziła następujące działania:
- i. spotkania i pogadanki z młodzieżą z Zespołu Szkół w Siemiatyczach dotyczące kwestii prawnych wynikających z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zjawiska demoralizacji nieletnich;
 - ii. spotkanie z uczniami Szkoły Podstawowej Nr 1 odnośnie praw człowieka, tolerancji i poszanowania innych osób; spotkania online z uczniami na temat zagrożeń w sieci oraz odpowiedzialności prawnej nieletnich;

- iii. spotkanie z uchodźcami z Ukrainy poświęcone najważniejszym kwestiom związanym z bezpiecznym pobytem na terenie Polski;
- iv. spotkania z dziećmi i młodzieżą na temat zasad bezpiecznych zabaw oraz zachowań podczas czasu wolnego.

2. Prowadzenie kampanii i akcji medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe) na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku upowszechnił na swojej stronie internetowej „Bazy wsparcia dla osób doświadczających przemocy”, „Informator zawierający dane teleadresowe oraz zakres działań podmiotów realizujących oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie siemiatyckim” oraz „Wykaz podmiotów i placówek organizacji pozarządowych oraz zakres organizowanych przez nich oddziaływań odnośnie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Propagowano następujące kampanie społeczne: „Ogólnopolski Dzień Praw Dziecka”, „19 Dni Przeciwko Przemocy i Krzywdzeniu Dzieci i Młodzieży”, „ Dzień bez przemocy”, „ Biała wstążka”, „Ludzie to nie towar”, „Jedno zdjęcie tysiące odstón krzywdy dziecka”, „poMOC, a nie przeMOC”, „Dzień Bezpiecznego Internetu”, „ Światowy Dzień Rzucania Palenia”, „Dzieci w sieci” – przeciwdziałanie uzależnieniu od komputera i sieci przez młodych mieszkańców miasta w czasie pandemii.

Wśród mieszkańców Miasta Siemiatycze rozpowszechniono ulotki, informatory i poradniki: „Przemoc rodzi przemoc”, „Zauważ mnie. Usłysz mnie”, „Nie licz, że inni zareagują”, „Zrób to Ty”, „Pomóż sobie lub innym”, „Nie otwieraj drzwi Przemocy”, „Czy to, co robię to przemoc”, „Przemoc w rodzinie”, „Przemoc domowa i alkohol”, „Sytuacja dziecka w rodzinie z problemem przemocy”, „Zmień swoje życie pomożemy Ci w tym” oraz informator dotyczący instytucji świadczących pomoc z zakresu przeciwdziałania przemocy i Punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego ds. Uzależnień.

3. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promującego zachowania nieagresywne.

W mieście Siemiatycze w 2022 roku funkcjonowały dwie świetlice środowiskowe prowadzone przez Caritas Diecezji Drohiczyńskiej i przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach „Siemiatycki Klub Juniora”. Do placówek wsparcia dziennego uczęszczało 55 dzieci. Świetlice działały przez 5 dni w tygodniu. W ramach działań statutowych w świetlicach były prowadzone zajęcia: opiekuńczo – wychowawcze, sportowo – rekreacyjne, plastyczne.

II. SEGMENT INTERWENCYJNY

1. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.

W mieście Siemiatycze w 2022 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mieście Siemiatycze wpłynęło 108 Niebieskich Kart, w tym 94 założonych przez Komendę Powiatową Policji, 6 Niebieskich Kart wdrożonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, 7 Niebieskich Kart założonych przez miejskie szkoły podstawowe oraz 1 Niebieska Karta założona przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach procedury Niebieskiej Karty w 2022 roku Grupy Robocze ds. przeciwdziałania przemocy objęły pomocą i wsparciem 83 rodziny. W 2022 roku w mieście Siemiatycze sprawcami przemocy byli głównie mężczyźni – 69, kobiet było – 16 i 1 dziecko. Natomiast ofiarami przemocy były w większości kobiety – 63, mężczyzn było - 13 oraz 16 dzieci. W 2022 roku zakończono 38 Niebieskich Kart z powodu ustania przemocy oraz 25 z powodu bezzasadności podejmowania działań. W 2022 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds przemocy w rodzinie oraz 36 posiedzeń Grup Roboczych ds przemocy. Zespół skierował: 32 wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 5 zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury Rejonowej w Siemiatyczach oraz 18 informacji do Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim o wgląd w sytuację dzieci w rodzinie. Dla 6 rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty przydzielono pomoc w formie asystenta rodziny.

2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach wspierali rodziny dotknięte przemocą poprzez:

- a) diagnozowanie sytuacji i potrzeb rodzin, w których istniało podejrzenie stosowania przemocy poprzez systematyczny monitoring w środowisku rodzinnym;
- b) udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom dotkniętym przemocą w formie zasiłków okresowych, celowych, dożywianie;
- c) prowadzenie pracy socjalnej i udzielanie poradnictwa socjalnego na rzecz dotkniętych przemocą oraz rozpowszechnianie informacji o miejscach i formach pomocy na terenie miasta Siemiatycze;
- d) informowanie o możliwościach podjęcia działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

- e) wskazywanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymagał tego stan zdrowia osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą w rodzinie .

Pedagodzy Szkoły Podstawowej nr 1 i Szkoły Podstawowej nr 3 w ramach prowadzonej procedury „Niebieskiej Karty” objęli wsparciem i pomocą psychologiczno – pedagogiczną dzieci z 14 rodzin.

Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom przez cały 2022 rok uczestniczył w spotkaniach Grup Roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto Pełnomocnik udzielał osobom zagrożonym przemocą domową konsultacji, które miały charakter informacyjny, edukacyjny i wspierający. Większość porad dotyczyła motywowania osób uzależnionych oraz ich współmałżonków do podjęcia psychoterapii lub korzystania z oferty dostępnej w mieście – udział w spotkaniach AA, wizyty u terapeutów, korzystanie z pomocy MOPS, informowano o możliwych darmowych poradach prawnych.

3. Wspieranie psychologiczne, terapeutyczne, poradnictwo medyczne, prawne, socjalne i zawodowe dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

W mieście Siemiatycze w 2022 roku było prowadzone następujące poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) psychologiczne prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego – objęto pomocą 15 osób,
- b) prawne prowadzone przez Zespół Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego – udzielono 51 porad,
- c) socjalne prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – skorzystało 36 osób,
- d) zawodowe prowadzone przez Powiatowy Urząd Pracy i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – skorzystały 24 osoby;
- e) pedagogiczne prowadzone przez Szkoły Podstawowe Nr 1 i Nr 3 – 22 osoby,
- f) rodzinne prowadzone przez Punkt Konsultacyjno – Terapeutyczny ds. Uzależnień – 234 spotkań.

4. Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia w formie asystenta rodziny.

Na terenie miasta Siemiatycze w 2022 roku z poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie skorzystały 62 osoby, natomiast 6 rodzinom dotkniętym problemem przemocy przyznano wsparcie w formie asystenta rodziny. Zadaniem asystenta było udzielenie pomocy i wsparcia w poprawie ich sytuacji

życiowej, rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, zapobieganiu powstawaniu sytuacji kryzysowych.

III. SEGMENT TERAPEUTYCZNY

1. Działania interwencyjne i korekcyjne wobec osób stosujących przemoc.

Pracownicy socjalni w 2022 roku prowadzili następujące działania wobec osób stosujących przemoc:

- a) przeprowadzali rozmowy profilaktyczno – ostrzegawcze z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie,
- b) motywowali osoby, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych oraz psychologiczno - terapeutycznych organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach.

Dzielnicy Komendy Powiatowej Policji w Siemiatyczach w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty podejmowali następujące działania wobec osób stosujących przemoc:

- a) stosowali środki przymusu bezpośredniego i zatrzymania osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,
- b) przeprowadzali z osobą , wobec której istnieje podejrzenie , że stosuje przemoc w rodzinie rozmowę, a w szczególności informowali o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne na osobą najbliższą,
- c) pouczali osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- d) podejmowali działania zapobiegające zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie , że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w 2022 r. zorganizowało program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, z którego skorzystała 1 osoba z terenu miasta Siemiatycze.

IV. SEGMENT KOMPETENCYJNY

1. **Doskonalenie kadr zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie:**

- a) pracownicy socjalni wzięli udział w następujących szkoleniach: „Przemoc wobec dziecka”, „Jak skutecznie prowadzić pracę socjalną z osobami uzależnionymi”, „Praca socjalna z osobami starszymi”,
- b) personel medyczny Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Siemiatyczach uczestniczył w szkoleniu „Znamiona przemocy wobec dzieci i osób dorosłych.”,
- c) Pełnomocnik brał systematyczny udział w szkoleniach o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom.